

Vård- och omsorgsförvaltningen
Agnetha Resin
0171-62 59 36
agnetha.resin@enkoping.se

Vård- och omsorgsnämnden

Ekonomi - effektiviseringsåtgärder i samband med budget 2024 - sänkt ambitionsnivå/förändring i riktlinjer för myndighetsutövning

Förslag till beslut

Förslag till nämnden

Vård- och omsorgsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att arbeta vidare med åtgärden – sänkt ambitionsnivå i riktlinjer för myndighetsutövning

Beskrivning av ärendet

Vård- och omsorgsnämnden beslutade vid sammanträdet den 13 december 2023, paragraf 157, att ge förvaltningen i uppdrag att ta fram möjliga förslag på åtgärder för att få en budget i balans. Initialt krävs åtgärder för att kostnader inte ska överstiga intäkter i den budget som läggs för 2024. Förvaltningen bedömer att fler åtgärder kommer krävas under året för att ha en budget i balans vid årets slut.

Uppdraget med förslag på 7 åtgärder redovisades på vård- och omsorgsnämndens sammanträde den 17 januari 2024, paragraf 4, och förvaltningen fick då i uppdrag att arbeta vidare med alla.

Förvaltningen har nu arbetat fram underlag bestående av risk- och konsekvensanalyser ur samtliga perspektiv samt möjlig tidsplan för åtgärderna. Förvaltningen har valt att dela upp redovisningarna i separata tjänsteskrivelser.

Denna redovisning gäller:

- Sänkt ambitionsnivå/förändring i riktlinjer för myndighetsutövning **11 mnkr.**

Vård- och omsorgsförvaltningen

Vård- och omsorgsförvaltningen arbetar för närvarande med att förändra riktlinjerna. Arbetet har pågått under hela hösten och de större förändringarna har muntligt presenterats för nämnden vid november sammanträdet. Ärendet kommer upp i sin helhet för beslut vid mars sammanträdet. Förvaltningen har i detta ärende valt att koncentrera sig på några tänkbara förändringar som bidrar till att kunna beskriva en budget i balans.

Ersätta fysiska inköp med inköp online.

Idag utför hemtjänstpersonal 1200 timmar för att utföra inköp till kunder. Förvaltningens personella resurser är otillräckliga och behöver användas på ett mer strategiskt vis och stödja kunder utifrån andra väsentligare behov än inköp, som kan tillgodoses på annat sätt.

Förslaget innebär att personal fortsättningsvis i stället hjälper kund att beställa via internet (e-inköp) från valfri livsmedelsaffär.

Vi räknar med att det kan finnas några kunder som fortfarande kan behöva hjälp med inköp av personal. Vi räknar också med att personal fortfarande behöver hjälpa till med beställning och ev. inplockning av varor. Dagens kostnad för inköp= 6. 192 000 kronor/år. Genom förslaget friställs 850 timmar per månad.

Om e-inköp införs from 1 juni ger det en effekt på 1,9 mnkr kronor för år 2024.

Ta bort insatsen leverans av matlåda

I dag levereras 4200 matlådor varje månad till kunder i hemtjänsten. Den utförda tiden för insatsen är ca. 1500 timmar per månad. Vi räknar med att 30 % av insatsen kan ersättas via e-inköp. Övriga kunder bedöms fortsättningsvis behöva stöd i samband med måltid i någon form. Dagens kostnad för leverans av matlåda/måltidsstöd= 7. 740 000 kronor/år. Genom förslaget friställs 450 timmar per månad.

Om leverans av matlåda ersätts i 30 % av fallen from 1 juni ger det en effekt på 1,1 mnkr för 2024.

Ersätta fysisk tillsyn med digital tillsyn

Tillsyn kan utföras på olika sätt och över hela dygnet. Sedan 2016 finns möjlighet att erbjuda tillsyn digitalt via en så kallad Trygghetskamera som på förutbestämda tidpunkter, vilka överenskommit med kund, startas upp och personalen får en ögonblicksbild av situationen. Tekniken är norm från och med den 1 januari 2020.

114 kunder har insatsen tillsyn nattetid. De flesta av dem har i samband med besöket också behov av ex. byte av inkontinenshjälpmedel och därför kan inte besöket ersättas med digital lösning. I dag har 20 kunder med behov av tillsyn på natten tillsyn digitalt. Målet är att alla som idag har hembesök på natten och inte behov av fysiskt besök (ca 50 personer) innan året är slut ska ha gått över till trygghetskamera.

Det finns inget som hindrar att utvecklingen går vidare med att även ersätta fysiska tillsynsbesök på dagen med en digital lösning. En komplikation för utvecklingen är att man vid många tillsynsbesök också utför annan insats, ex hjälp med läkemedel.

Med en utveckling av läkemedelsautomater kan även denna insats frigöra personalresurser.

Varje kund som har ett (1) tillsynsbesök kostar i dag ca 8600 kr/månad. Per år blir kostnaden ca 103 000 kr/kund.

Genom att ersätta tillsynsbesök med tillsynskamera för 50 personer ger det en effekt på ca 5 mnkr kronor för 2024 (helårseffekt då förändringen redan pågår).

Minska schablontiderna

Schablontid är den tid som finns inlagd i LifeCare och som följer med beställningen till utföraren. Handläggaren kan också välja bort schablontiden och ersätta med egen tidsberäkning för respektive insats. Användningen av schablontid syftar till att lika bedömningar görs för kunder samt för att underlätta för handläggaren.

Insats	Schablontid i dag	Förslag nya tider
Tillsyn natt, annan ersättning	10 minuter/tillfälle	5 minuter/tillfälle
Måltidsstöd	7 tim/vecka	2,5 tim/vecka
Bäddning	45 minuter/vecka	30 minuter/vecka
Tillsyn dag	20 minuter/tillfälle	10 minuter/tillfälle
Dusch	30 minuter/tillfälle	30 minuter/tillfälle
På/av klädning	5,25 timmar/vecka	3 timmar/vecka
Toalettbestyr	7 timmar/vecka	4 timmar/vecka
Aktivitet/socialsamarvaro	1 timme/tillfälle	45 minuter/tillfälle
Städ 2 rok	2 timmar/tillfälle	1,5 timme/tillfälle
Städ 3 rok	2,5 timme/tillfälle	2 timmar/tillfälle
Inköp	30 minuter/tillfälle	15 minuter/tillfälle
Tillreda måltid	7 timmar/vecka	4 timmar/vecka

Tre exempel på hur schablonändring påverkar kund

Kund	Insatser	Dagens schablon	Ändrad schablon
1	På- och avklädning, dusch, toalettbestyr, hjälp med att tillreda måltider, bäddning städ, tvätt, inköp	Summa 93 tim/m	Summa 55 tim/m
2	På- och avklädning, dusch, toalettbestyr, hjälp med att tillreda måltider, bäddning, tillsyn dag x2 och tillsyn natt, aktivitet/social samvaro, städ, tvätt, inköp	Summa 125 tim/m	Summa 64 tim/m

3	Städ, tvätt, inköp, matlådeleverans	Summa 45 tim/m	Summa 22 tim/m
---	-------------------------------------	----------------	----------------

Idag har kunden ett beslut där den totala tiden för beviljade insatser framgår. För att förändra dessa krävs att det uppstått "väsentliga förändringar av kundens behov". Däremot är det möjligt att använda den nya schablonen för nya beslut.

Det är svårt att beräkna hur förändringen av schablonen skulle påverka. Men om vi enbart tittar på förändring av schablontid av på- och avklädning, samt personlig hygien så finns det idag 6470 timmar beviljade för dessa insatser (januari 2024).

De kunder som har behov av dessa två insatser får med den nya schablonen 30 timmar/månad. Det är 27 timmar färre än dagens schablon. En minskning med ca 40 %. Det motsvarar 2588 färre timmar i månaden bara för dessa insatser.

Eftersom förändringen enbart kan träda i kraft för nya kunder eller kunder där uppföljning görs och behov förändras görs beräkningen att en förändrad schablontid skulle ge en besparing på 500 000 kr/månad. Att inte en större besparing kan bedömas beror på att utförare redan i dag inte utför all beviljad tid. Att ändra i schablonerna har därför mer en psykologisk och möjlig pedagogisk effekt.

Om beslut fattas att ändra schablontiderna från den 1 juni görs en bedömning att det ger en effekt på 3 mnkr för 2024.

Sammanlagd effekt av åtgärden "Sänkt ambitionsnivå i riktlinjer" 11 mnkr kronor för 2024.

Konsekvenser och möjligheter för kund:

- Kunder kan komma att bli oroliga och reagera negativt till en början - det krävs mycket och återkommande information om föreslagna förändringar för.
- Kunden får en utökad möjlighet att göra inköp självständigt. Kunden ser och väljer själv och får därför också möjlighet till ett större utbud än i dag. Även inköp av större kvantiteter kan göras vilket kan göra att kostnaderna för kunden blir lägre.
- En tryggare hantering av privata medel kommer ske genom köp via e-legitimation eller fakturering från leverantör. Inga kontanta medel kommer hanteras.
- Över tid kommer fler och fler kunder att lära sig att även beställa varor helt själv vilket frigör ännu mera tid.
- Datakunskapen ökar hos målgruppen.
- Fördelar med fjärtillsyn är att kunden inte blir störd och väckt på natten.

Konsekvenser och möjligheter för medarbetare:

- Medarbetarna behöver mycket information och handledning i hur de ska gå tillväga för att hjälpa kunderna.
- Risk för att handläggarna inom myndigheten får besvara många frågor från kunder och anhöriga som de inte har svar på.
- Införandet av e-inköp kommer förbättra medarbetarnas arbetsmiljö på ett radikalt vis med tanke på risk för stressrelaterade tillbud och olyckor, en minskad ergonomisk felbelastning, en förbättrad arbetsmiljö psykiskt(stress) och fysiskt.

Övriga konsekvenser och möjligheter:

Genom ett minskat antal bilresor för att genomföra inköp av dagligvaror minskar driften av våra bilar vilket minskar vår miljöpåverkan för samhället.

Minskad användning av förvaltningens fordon i trafik innebär att risken för tillbud och olyckor minskar. Nyttan blir minskade kostnader för reparationer och en lägre värdeminskningen för bilarna.

Tidplan:

Vid beslut den 21 februari 2024 är bedömningen att åtgärderna kan vara genomförda vid halvårsskiftet 2024.

Lotta Tronêt
Förvaltningschef
Enköpings kommun

Agnetha Resin
Verksamhetschef- myndighet
Enköpings kommun